

FEDERAȚIA "SOLIDARITATEA SANITARĂ" DIN ROMÂNIA

CENTRUL DE CERCETARE ȘI DEZVOLTARE SOCIALĂ "SOLIDARITATEA"

București,
str. Lipsicani, nr. 53, et. IV, cam. 3

Telefon: 0721246491

www.solidaritatea-sanitara.ro

Email: solidaritateasanitara@yahoo.fr

Galați,
str. col Nicolae Holban, nr. 10 bis
Telefon: 0336/106365

Fax: 0336/109281

www.cercetare-sociala.ro

Email: contact@cercetare-sociala.ro

Către Ministerul Muncii

În atenția Grupului de experți privind elaborarea Ordonanței de urgență privind corecțiile aduse la salarizarea personalului plătit din fondurile publice

Studiul privind procedurile aplicabile pentru elaborarea Ordonanței de urgență privind corecțiile aduse la salarizarea personalului plătit din fondurile publice¹

Draft (puncte de vedere) 09.05.2016

Expert
ROTILĂ Viorel

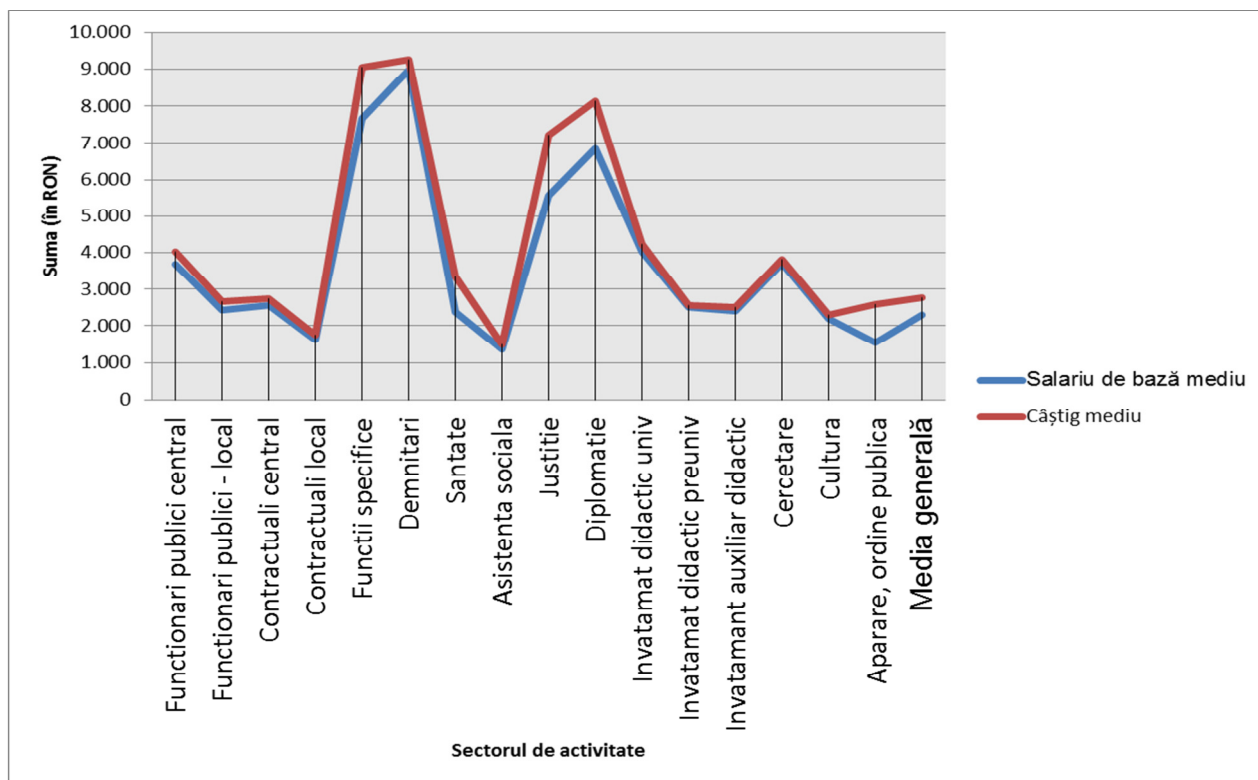
I. Rezumat

Acest document investighează situațiile specifice sectorului sanitar din perspectiva salariilor aflate în plată, indicând amploarea problemelor numite discriminări salariale/ilegalități, și analizează efectele diferitelor modele de corecții propuse până la acest moment în cadrul grupului de lucru...

II. O abordare etică a diferențelor intersectoriale. Repartiția banilor disponibili între sectoarele de activitate – Sănătatea necesită o alocare prioritară

Analiza comparativă a nivelului de salarizare între diferitele sectoare bugetare relevă faptul că Sănătatea se află pe unul dintre ultimele locuri:

¹ Studiul, aflat în desfășurare concomitent cu activitatea grupului de lucru, este elaborat în cadrul Centrului de Cercetare și Dezvoltare Socială „Solidaritatea”/Federația „Solidaritatea Sanitară”, de un colectiv coordonat de conf. univ. dr. Viorel Rotilă și compus din următorii experți: lect. univ. Traian Palade, expert resurse umane Vasile Andrieș, expert fed. Gabriel Predica.

Dacă ponderăm rezultatele din diagrama de mai sus cu impactul a două variabile foarte importante în stabilirea salarizării, respectiv nivelul de studii² și specificul locurilor de muncă, devine evident faptul că Sănătatea se află de fapt pe ultimul loc din această perspectivă.

Având în vedere condițiile de muncă din sănătate și ritmul de muncă (majoritatea unităților fiind în de tip activitate continuă), ce necesită compensarea salariaților cu sporuri specifice, putem constata că per ansamblu, acestea nu conduc la o diferență semnificativă între media salariilor de bază și câștigul mediu comparativ cu alte sectoare, faptul fiind datorat, iarăși, construcției deficitare a sistemului de salarizare, care afectează negativ în cea mai mare parte această categorie de salariați.³

În condițiile în care nivelul mediu al salariilor din Sănătate este foarte mic deși salariații din Sănătate au incluse în salariul de bază și două „sporuri” specifice⁴, respectiv sporul de prevenție și prima de stabilitate⁵, este evident faptul că există o problemă fundamentală cu nivelul de salarizare al acestora, ce trebuie îndreptată, amploarea problemei constituind un criteriu important pentru stabilirea sumelor ce trebuie acordate Sănătății în cadrul acțiunilor corective.

² Două aspecte esențiale trebuie reținute în acest sens:

- În Sănătate există salariații cu nivelul cel mai mare de studii din toate sectoarele de activitate (bugetare și nebugetare): medicii. În acest sens, avem în vedere faptul că media duratei studiilor universitare ale acestora (incluzând rezidențiatul) este de 10 ani.
- Categoria care reprezintă peste 50% dintre salariații din Sănătate, asistentele medicale, are nivelul de studii peste medie, majoritatea având studii postliceale iar o parte însemnată chiar studii superioare.

³ Considerăm că această situație este datorată în special situației de ilegalitate în care se găsește salariul de bază, în condițiile în care sporurile nu sunt raportate la acesta.

⁴ În continuare, utilizăm formula „sporuri” specifice pentru a desemna sporul de prevenție și prima de stabilitate. Existența unei prime de stabilitate justifică punerea între ghilimele a termenului sporuri.

⁵ După cum indicăm mai jos, în secțiunea *Introducerea gradațiilor pentru vechimea în sectorul public de sănătate*, aceste „sporuri” (sporul de prevenție și prima de stabilitate) determină un salariul minim din Sănătate mai mare decât cel la nivel național.

III. În Sănătate creșterea salariilor nu se poate face înainte de eliminare discriminărilor salariale

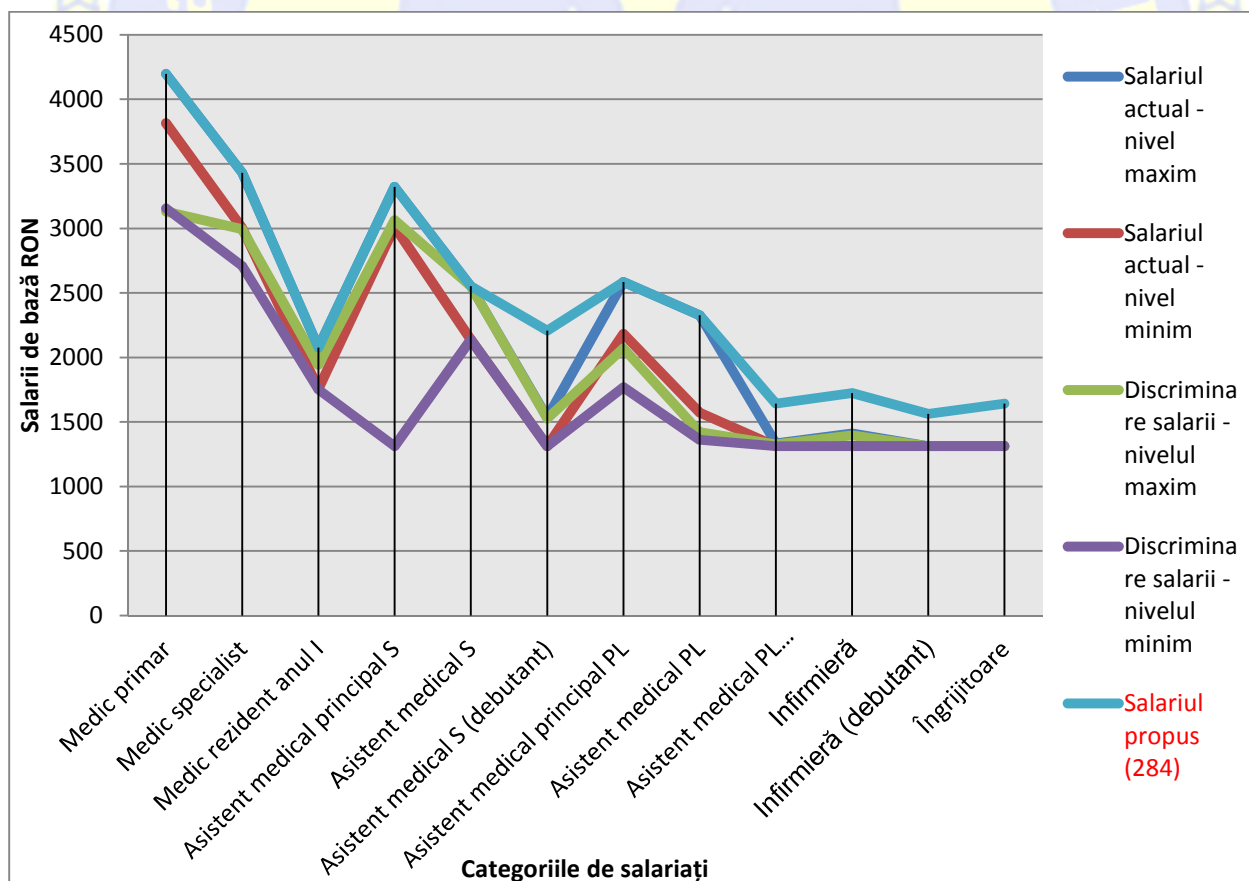
Nerespectarea acestei reguli echivalează cu încercarea de-a construi o casă pe un teren instabil, lipsind formele necesare de stabilizare. Pentru a demonstra necesitatea acestui demers vom indica problemele pe care le ridică nerespectarea acestei reguli.⁶

Precizarea metodologică: pentru a putea sesiza toate suprapunerile nedorite de salarizare între diferitele categorii profesionale (cu alte cuvinte, afectarea și mai mult a ierarhiei salariale) este necesară să operăm pentru toate categoriile de personal cu patru variabile diferite (acolo unde le sunt aplicabile toate trei):

- Salariul maxim (înțelegând prin asta nivelul maxim de salarizare, corespunzător gradației maxime).
- Salariul minim (înțelegând prin asta nivelul minim de salarizare, corespunzător gradației 0)
- Salariul debutantului în profesie (cu încadrarea sa între cele două nivele limită ale gradațiilor, respectiv minim și maxim);
- Abaterile sub salariul minim.

1) Creșterea unora dintre salarii înainte de eliminarea discriminărilor salariale le va accentua pe acestea din urmă, crescând gradul de anomie al sistemului

Analiza de ansamblu indică următoarea situație în cazul spitalelor clinice.⁷

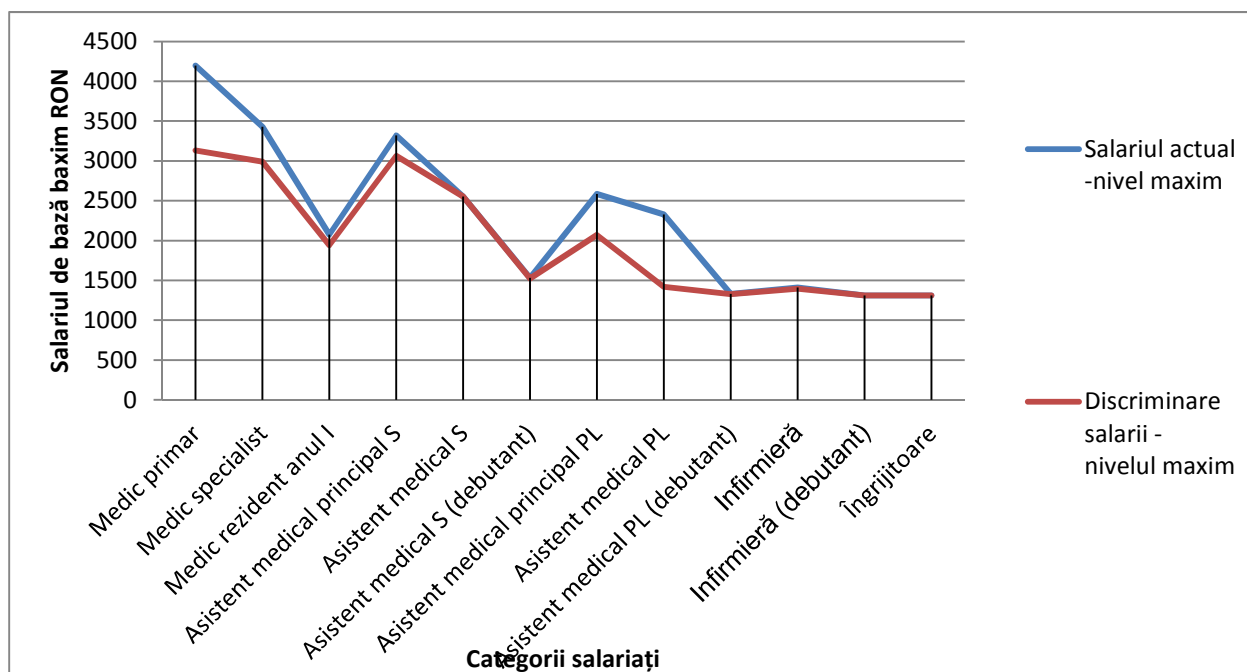
Pentru o mai mare vizibilitate a problemelor abordăm separat situațiile:

⁶ Argumentul reducerii la absurd constituie aici una din bazele demonstrației.

⁷ Pentru simplificare am operat cu exemplul spitalelor clinice, efectuând comparații între situații similare. Este evident că abordarea celei de-a doua categorii de spitale indică cel puțin un nivel similar al problemelor.

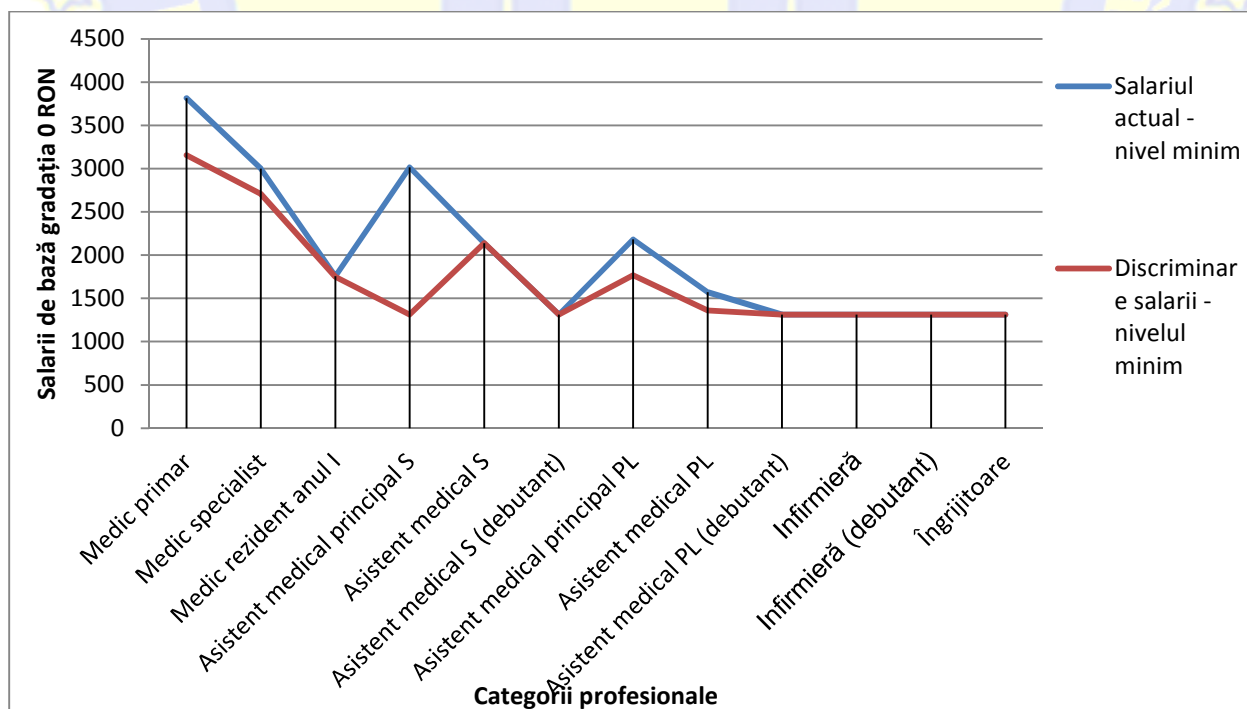
A) Evidențierea problemelor existente

a. Analiza discriminărilor salariale raportat la nivelul maxim al salariilor (gradația 5) pe categorii profesionale

Două categorii profesionale înregistrează nivelul cel mai ridicat de discriminare salarială raportat la gradația maximă: asistentele medicale absolvente de postliceală și medici.

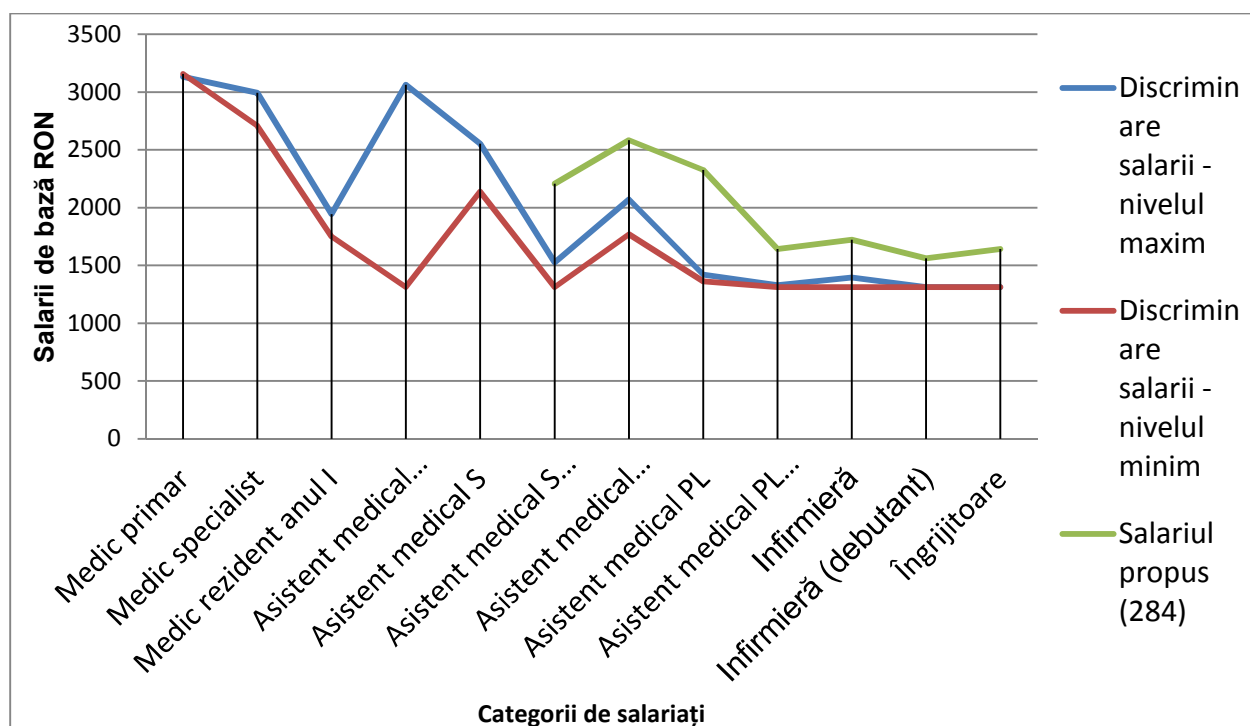
b. Analiza discriminărilor salariale raportat la nivelul minim al salariilor (gradația 0) pe categorii profesionale

Analiza salariilor aflate la gradația 0 adaugă la cele două categorii enumerate anterior o a treia: asistentele medicale absolvente de studii superioare.

B) Indicarea problemelor suplimentare ce riscă să fie create

Varianta 1: Efectul aplicării legii 284/2010 la primele 21 de clase de salarizare

Dacă nu se elimină discriminările salariale liniile trasate cu roșu și cu albastru își păstrează același nivel, instituindu-se totodată noile nivele corespunzătoare liniei verzi. Graficul evidențiază gradul de amplificare a discriminărilor salariale: mulți salariați din partea dreaptă a lui (aflați mai sus în ierarhia instituită de clasele de salarizare) vor avea salariile mai mici decât cei din partea dreaptă a graficului. După cum vom vedea, acest grafic are valoarea de model, el fiind aplicabil în toate situațiile în care se recurge la creșterea salariilor pe model prag (până la un anumit nivel).

IV. Creșterea salariilor (pe un model construit conform legii 284) doar pentru categoriile de personal aflate în partea de jos a piramidei va determina apariția unor noi inechități

1) O evaluare prealabilă

Având în vedere situația de fapt, caracterizată de următoarele elemente:

- Ierarhizarea salariilor stabilită de legea 284/2010 se face prin intermediul claselor de salarizare,⁸ (cărora le corespund coeficienții aferenți);
- Încadrarea salariilor în plată în clasele de salarizare s-a făcut în mod forțat, strict formal, respectiv doar pe criteriul corespondenței dintre funcții și locul ei în grilele din anexele la legea 284/2010, fără ca ierarhia claselor să aibă drept corespondent o ierarhizare a salariilor;

Din punct de vedere teoretic putem identifica următoarele tipuri de probleme (cu valoare de ipoteze de cercetare):

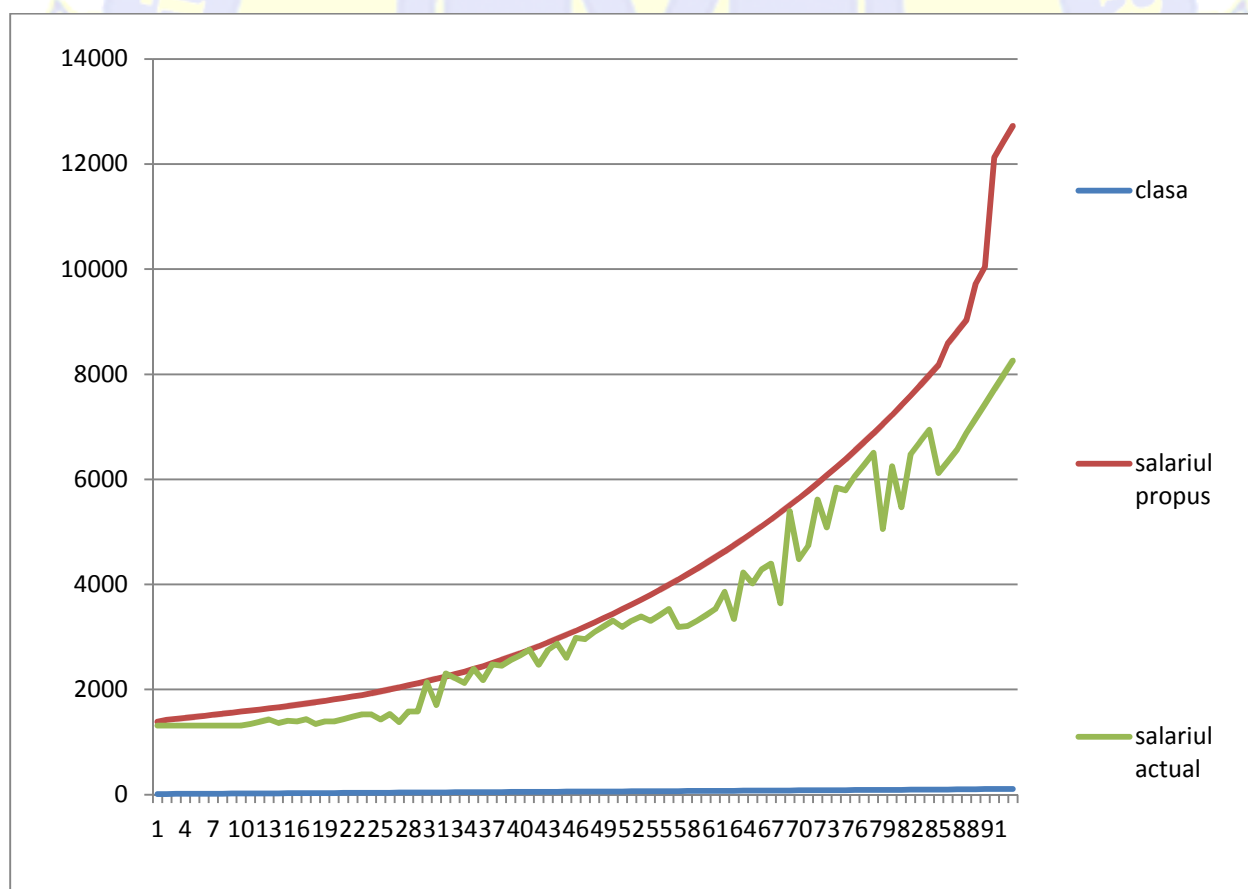
⁸ Cărora le corespund anumiți coeficienți, aceștia din urmă contribuind la stabilitatea valorii finale a salariului de bază pe formula: salariul de bază = coeficientul*valoarea de referință.

- a) Vor exista salariați aflați în partea de deasupra pragului de creștere care vor avea salariile mai mici decât salariați aflați sub pragul de creștere (care beneficiază de creșterile salariale). Aceste probleme se vor ivi pe următoarele modele:
- Amplasarea problemelor categoriilor de funcții aflate deasupra pragului de creștere este direct proporțională cu apropierea de prag;
 - Amplasarea problemelor raportate la numărul de salariați afectați depinde de raportul dintre nivelul de stabilire a pragului și existența în imediata lui vecinătate (deasupra pragului) a unei zone de condensare a numărului de salariați (mulți salariați aflați într-un interval mic al unor trepte de salarizare).
- b) Se vor introduce diferențe foarte mari de salarizare în cadrul aceleiași profesii, în cazul funcțiilor „segmentate de pragul de creștere”.

Vom verifica în continuare dacă ipotezele noastre sunt confirmate de analiza datelor.

2) Creșterea salariilor doar pentru categoriile din partea de jos a grilei va determina alte suprapuneri de salarii

Analiza datelor privitoare la Sănătate din informațiile furnizate în data de 27.04.2016 cu titlul *coeficienți*, are următoarea transpunere grafică:

În măsura în care datele corespund realității⁹ ele reflectă o situație ce necesită o intervenție urgentă. Menționăm că analiza comparativă cu datele din câteva județe au condus la alte salarii aferente diferitelor categorii de personal și diferitelor clase.

Această constatare ne-a condus la necesitatea analizei câtorva dintre clasele de salarizare, în special a celor care sugerează că salariații ar avea de pierdut în varianta creșterii salariilor. Rezultatele ar putea sugera amplexarea problemelor, respectiv necesitatea constituirii unei baze de date sigure, înainte de a trece la repartizarea pe sume.

Am luat în considerare procedura aplicată în stabilirea claselor, respectiv preluarea claselor corespunzătoare din Legea 284/2010 (cu adăugarea claselor aferente gradațiilor) și păstrarea salariilor existente.

Ex. 1 – Clasa 62, județul Cluj (referință raportat la calculul din 27.04 – 3303)

BASS	Asistent medical principal	PL	62	5	1602
BASS	Asistent medical principal	PL	62	5	1768
BASS	Asistent sef	PL	62	5	2197
BASS	Chimist principal	S	62	5	2603
BASS	Biolog principal	S	62	5	2143
BASS	Medic	S	62	5	2574
BASS	TEHNICIAN RADIOLOGIE IMAGISTICA MEDICALA	SSD	62	3	2085
BASS	ASISTENT MEDICAL PRINCIPAL	SSD	62	3	2015
BASS	chimist principal	S	62	5	2719
BASS	chimist principal	S	62	5	2719
BASS	MEDIC SPECIALIST	S	62	BAZA	3125
BASS	Medic specialist	S	62	BAZA	2219
BASS	Medic specialist	S	62	2	3088
BASS	Medic specialist	S	62	2	3088
BASS	Medic specialist	S	62	2	3088
BASS	Medic specialist	S	62	2	3088
BASS	Medic specialist	S	62	2	2901
BS	medic rezident anul II	S	62	4	2320
BS	medic rezident anul II	S	62	4	2320
BS	medic rezident anul III	S	62	3	2551
BS	medic rezident anul VI	S	62	2	2794
BS	medic rezident anul VI	S	62	2	2788
BS	medic rezident anul VI	S	62	2	2794
BS	medic rezident anul VI	S	62	2	2794
BS	medic rezident anul VI	S	62	2	2235
BS	medic rezident anul VI	S	62	2	2788
BS	medic rezident anul VI	S	62	2	2794
BS	medic rezident anul VI	S	62	2	2794
BS	medic rezident anul VI	S	62	2	2794

⁹ Aspectul bazelor de date specifice Sănătății relevă necesitatea implementării urgente a unei forme standardizate de gestionare a resurselor umane. Din punctul nostru de vedere idealul îl constituie implementarea serviciului de management resurse umane, respectiv crearea unor calificări/specializări în domeniu.

BASS	Biolog principal	S	62	4	3381
BASS	Chimist principal	S	62	4	3313
BASS	Fiziokinetoterapeut principal	S	62	4	3269
BS	Asistent social principal	S	62	5	3269
BASS	Biolog principal	S	62	4	3243
BS	Medic rezident anul IV-V UPU	S	62	1	2505
VP+SBS	Economist specialist I A	S	62	5	3198
BS	auditor gradul I	S	62	5	2450
BASS	Fizician principal	S	62	4	3244
BASS	Asistent medical sef	S	62	3	3096
BASS	Asistent medical sef	S	62	3	3289
BS	MEDIC REZIDENT AN II	S	62	4	2462
BS	MEDIC REZIDENT AN II	S	62	4	2439
BS	MEDIC REZIDENT AN II	S	62	4	2374
BS	MEDIC REZIDENT AN II	S	62	4	2374
BS	asistent social principal	S	62	5	3275
BASS	fizician principal	S	62	4	3684
BASS	chimist principal	S	62	4	3244
BASS	chimist principal	S	62	4	3244
BASS	chimist principal	S	62	4	3245
BASS	biolog principal	S	62	4	3245
BASS	biolog principal	S	62	4	3245
BASS	asistent medical principal sef	S	62	3	3266
BASS	asistent medical principal sef	S	62	3	3260
BASS	asistent medical principal sef	S	62	3	3351
BASS	asistent medical principal sef	S	62	3	3358
BASS	asistent medical principal sef	S	62	3	3196
BS	medic rezident anul II	S	62	2	2044
BS	medic rezident anul V	S	62	1	2505
BS	medic rezident anul IV	S	62	1	2505
BS	medic rezident anul VII	S	62	2	2788
BS	Chimist principal	S	62	4	3488
BS	Fizician principal	S	62	4	3595
BS	medic rezident anul VII	S	62	2	2788
BS	medic rezident anul VII	S	62	2	2788
BS	medic rezident anul VII	S	62	2	2788
BS	medic rezident anul VI	S	62	2	2788
BS	medic rezident anul VI	S	62	2	2788
BS	medic rezident anul VI	S	62	2	2788
BS	medic rezident anul VI	S	62	2	2788
BS	medic rezident anul VI	S	62	2	2788
BS	medic rezident anul VI	S	62	2	2788
BS	medic rezident anul VI	S	62	2	2788
BS	medic rezident anul VI	S	62	2	2788

Exemplul 2 – clasa 42, județul Cluj (referință raportat la calculul din 27.04 – 2305)

Sursa de finanțare	Denumirea funcției, pe grade/trepte profesionale	Nivel studii	Clasa	Gradația	Salariul de bază brut lunar
BASS	Referent III	S	42	5	2103
BASS	ECONOMIST II	S	42	5	2101
BASS	Economist II	S	42	5	2103
BASS	Economist II	S	42	5	2103
BASS	Referent de specialitate	S	42	5	2103
BASS	Economist II	S	42	5	2103
BS	sofer autosanitară I	M	42	4	1525
BS	operator registrator urgenta	M	42	BAZA	1491
BASS	Registrator medical	M, G	42	1	1548
BASS	Registrator medical	M	42	1	1603
BASS	Registrator medical	M	42	1	1596
BASS	Economist II	S	42	5	2103
BASS	Economist II	S	42	5	2102
BASS	Economist II	S	42	5	2105
BASS	Referent de specialitate III	S	42	5	1959
BS	STATISTICIAN MEDICAL	M	42	1	1329
BS	STATISTICIAN MEDICAL	M	42	1	1329
BASS	ECONOMIST GRADUL II	S	42	5	1960
BASS	economist gradul II	S	42	5	2378
BASS	economist gradul II	S	42	5	2355
BASS	economist gradul II	S	42	5	2378
BASS	preot I	S	42	4	2888
BASS	registrator medical	M	42	1	1603
BASS	registrator medical	M	42	1	1595

Exemplul nr. 3 – clasa nr. 42, București (referință raportat la calculul din 27.04 – 2305)

bass	Registrator med.	S	42	baza	1312
bs	ANALIST II	S	42	5	2370
bs	ECONOMIST GRADUL II	S	42	5	2103
bass	statistician medical, registrator medical, operator registrator de urgenta	M	42	1	1604
bs	statistician medical, registrator medical, operator registrator de urgenta	M	42	0	1492
bass	statistician medical, registrator medical, operator registrator de urgenta	M	42	1	1548
bass	statistician medical, registrator medical, operator registrator de urgenta	M	42	1	1594
bass	inginer, economist; gradul II	S	42	5	1050
bass	Consilier, expert, referent de specialitate, inspector de specialitate; gradul III	S	42	5	2084
bass	ECONOMIST II	SUPERIOARE	42	5	2105
bass	ECONOMIST II	SUPERIOARE	42	5	2105
bass	ECONOMIST II	SUPERIOARE	42	5	2105
bass	STAT. MED.	MEDII	42	1	1594
bass	Registrator medical	MEDII	42	1	1423
bass	Consilier,expert,Referent de specialitate, inspector de specialitate gradul I	S	42	5	1964

bass	inginer,Economist gradul II	S	42	5	2108
bass	ECONOMIST GRADUL II	S	42	5	2103
bass	REFERENT DE SPECIALITATE GRADUL III	S	42	5	1960
bass	ECONOMIST GRADUL II	S	42	5	2103
bs	ASISTENT DE CERCETARE	S	42	1	2353
bs	ASISTENT DE CERCETARE	S	42	1	2576
bass	Inginer, economist : gradul II	S	42	5	2105
bass	Consilier ,expert, referent de specialitate , inspector de specialitate : gradul III	S	42	5	1960
bass	Consilier ,expert, referent de specialitate , inspector de specialitate : gradul III	S	42	5	1960
bass	Consilier ,expert, referent de specialitate , inspector de specialitate : gradul III	S	42	5	1941
bass	Consilier, expert, referent de specialitate, inspector de specialitate; gradul III	S	42	5	2103
bass	Registrator medical	M	42	1	1597,5
bs	asistent de cercetare stiintifica	S	42	1	1990
bass	ECONOMIST II	S	42	5	2078,75
bass	ECONOMIST II	S	42	5	2107,5
bass	ECONOMIST II	S	42	5	2094
bass	consilier juridic II	S	42	5	1934
bass	Registrator medical	M	42	1	1548
fnuas	REGISTRATOR MEDICAL	M	42	1	1604
bass	inginer, economist; gradul II	S	42	5	1574
bass	inginer, economist; gradul II	S	42	5	2093
bass	economist gr.II	S	42	5	2430
bass	Registrator medical	MEDII	42	1	1548
bass	ECONOMIST I	S	42	5	2255
bass	registrator medical	M	42	1	1548
bass	Registrator medical	M	42	1	1548
bass	Registrator medical	M	42	1	1548
bass	economist gr.II	S	42	5	2088
bass	economist gr.II	S	42	5	2105
bass	economist gr.II	S	42	5	2105
bass	Reg.med.	M	42	1	1492
bass	Reg.med.	M	42	1	1548
bass	Reg.med.	M	42	1	1597
bass	REFERENT DE SPECIALITATE III	S	42	5	1960
bass	ASISTENT MEDICAL	PL	42	4	2051
bass	inginer, economist II	S	42	5	2105
bass	Registrator medical	M	42	1	1339
bass	Economist	S	42	5	2088
bass	Referent de specialitate	S	42	5	1960
bs	Registrator medical	M	42	0	1493
bs	Registrator medical	M	42	0	1492
bs	Registrator medical	M	42	0	1492
bs	Registrator medical	M	42	0	1492
bass	Economist	S	42	5	2629
bass	Referent de specialitate	S	42	5	1960
bs	ECONOMIST II	S	42	5	2103
bs	ECONOMIST II	S	42	5	2103
bs	ECONOMIST II	S	42	5	2313

Se poate observa că referința inițială nu acoperă toate situațiile dac-o luăm în considerare ca fiind la nivelul maxim, putând fi întâlnite cazuri cu un nivel mai mare de salarizare (însă cele mai multe cu un nivel mai mic și mult mai mic de salarizare).

Observația tehnică cea mai importantă vizează însă necesitatea stabilirii unui standard de raportare (un document excel predefinit, care să permită doar completări) și reluarea procedurii de indexare corectă a situației existente, pentru a putea calcula costurile și impactul oricărei intervenții (la acest moment datele existente – datorită modalității de culegere a lor - permițând doar o estimare grosieră a situației).

Este evident că varianta aplicării unei creșteri salariale ce ia ca punct de raportare clasele (respectiv coeficienții) de salarizare din legea 284/2010 va determina un impact diferit asupra diferitelor categorii de salariați din Sănătate, în funcție de distanța la care se află fie de nivelul maxim actual corespunzător clasei fie (de dorit) față de nivelul rezultat în urma creșterilor salariale.

În același timp însă, variațiile foarte mari față de nivelul considerat maxim (cu o marjă de eroare) corespunzător pentru o clasă evidențiază odată în plus riscul introducerii unor noi distorsiuni în sistemul de salarizare. Vom exemplifica acest lucru în continuare.

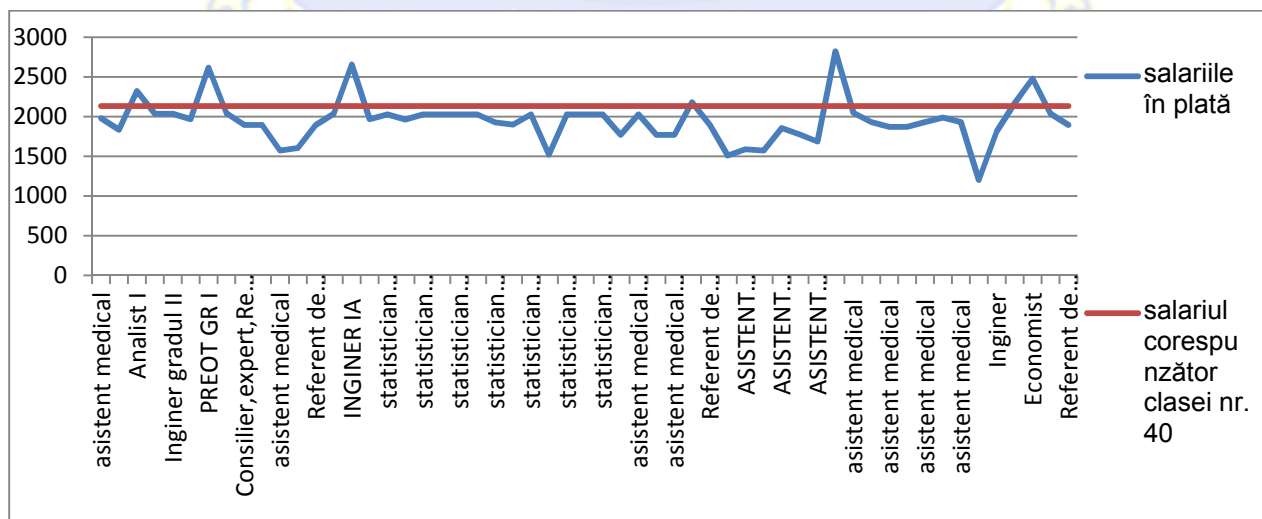
Presupunem o creștere a salariilor până la clasa 40, acesteia revenindu-i un salariu de bază de 2136 RON (acesta devenind astfel un punct de referință). Ce se întâmplă cu salariații aflați în clasele superioare?

Exemplul nr. 1: salariații din clasa 41 (bază date București)

bass	asistent medical	PL	41	3	1981
bass	referent de spec.gr.II	S	41	1	1835
bs	Analist I	S	41	1	2322
bs	Inginer gradul II	S	41	4	2037
bs	Inginer gradul II	S	41	4	2037
bs	Economist gradul I	S	41	1	1968
bass	PREOT GR I	SUPERIOARE	41	4	2618
bass	ECONOMIST II	SUPERIOARE	41	4	2040
bass	Consilier,expert,Referent de specialitate, inspector de specialitate gradul III	S	41	4	1898
bass	referent de specialitate gradul III	S	41	4	1898
bass	asistent medical	PL	41	0	1575
vp+bs	registrator medical	M	41	2	1608
bass	Referent de specialitate II	S	41	1	1895
bass	Economist II	S	41	4	2036
fnuas	INGINER IA	S	41	4	2660
bass	consilier juridic I	S	41	1	1968
bass	statistician medical, registrator medical, operator registrator de urgenta; principal	M	41	5	2029
bass	statistician medical, registrator medical, operator registrator de urgenta; principal	M	41	4	1964
bass	statistician medical, registrator medical, operator registrator de urgenta; principal	M	41	5	2029
bass	statistician medical, registrator medical, operator registrator de urgenta; principal	M	41	5	2030
bass	statistician medical, registrator medical, operator registrator de urgenta; principal	M	41	5	2029
bs	statistician medical, registrator medical, operator registrator de urgenta; principal	M	41	5	2029
bass	statistician medical, registrator medical, operator registrator de urgenta; principal	M	41	5	1928
bass	statistician medical, registrator medical,	M	41	2	1899

	operator registrator de urgenta; principal				
bass	statistician medical, registrator medical, operator registrator de urgenta; principal	M	41	5	2029
bass	statistician medical, registrator medical, operator registrator de urgenta; principal	M	41	3	1523
bs	statistician medical, registrator medical, operator registrator de urgenta; principal	M	41	5	2029
bs	statistician medical, registrator medical, operator registrator de urgenta; principal	M	41	5	2029
bass	statistician medical, registrator medical, operator registrator de urgenta; principal	M	41	5	2029
bass	asistent medical principal *2)	M	41	5	1773
bs	asistent medical principal *2)	M	41	5	2029
bass	asistent medical principal *2)	M	41	5	1773
bs	asistent medical principal *2)	M	41	5	1773
bass	Economist I	S	41	4	2183
VPSBS	Referent de specialitate III	S	41	4	1898
bs	ASISTENT MEDICAL PL	PL	41	0	1510
bs	ASISTENT MEDICAL PL	PL	41	2	1588
bs	ASISTENT MEDICAL PL	PL	41	3	1574
bs	ASISTENT MEDICAL PRINCIPAL PL	SM	41	5	1855
bass	ASISTENT MEDICAL PRINCIPAL PL	PL	41	3	1775
bass	ASISTENT MEDICAL PL	PL	41	3	1688
bass	preot I	S	41	3	2825
bs	asistent medical	PL	41	3	2051
bs	asistent medical	PL	41	3	1933
bass	asistent medical	PL	41	3	1873
bs	asistent medical	PL	41	3	1873
bass	asistent medical	PL	41	3	1933
bass	asistent medical	PL	41	3	1991
bs	asistent medical	PL	41	3	1933
bass	asistent medical	PL	41	1	1201
bass	Inginer	S	41	4	1815
bass	Economist	S	41	4	2172
bass	Economist	S	41	4	2483
bass	Economist	S	41	4	2037
bass	Referent de specialitate	S	41	4	1898

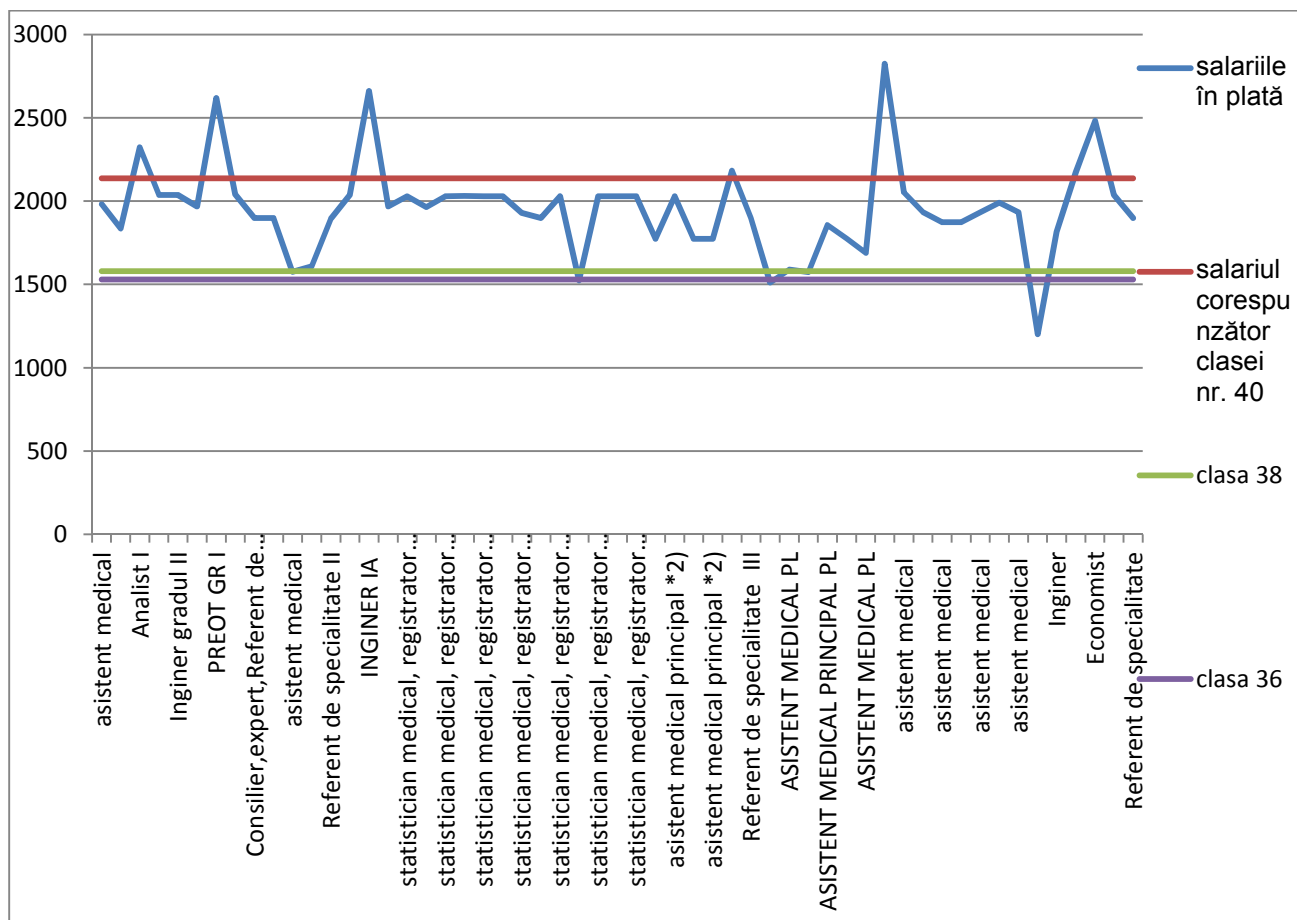
Reprezentarea grafică a situației raportat la nivelul salariului stabilit pentru clasa nr. 40:

Este evident faptul că majoritatea salariaților aflați în clasa de salarizare nr. 41 vor avea salarii inferioare celui stabilit pentru clasa nr. 40.

Putem explora amploarea diferențelor în două sensuri:

a) Diferențele dintre clasa de salarizare nr. 41 și clasele mai mici de salarizare

Sunt evidente câteva suprapuneri cu clasa nr. 38, în unele cazuri ele extinzându-se și asupra clasei nr. 36.

b) Diferențele dintre clasa de salarizare nr. 40 și câteva dintre clasele mai mari de salarizare

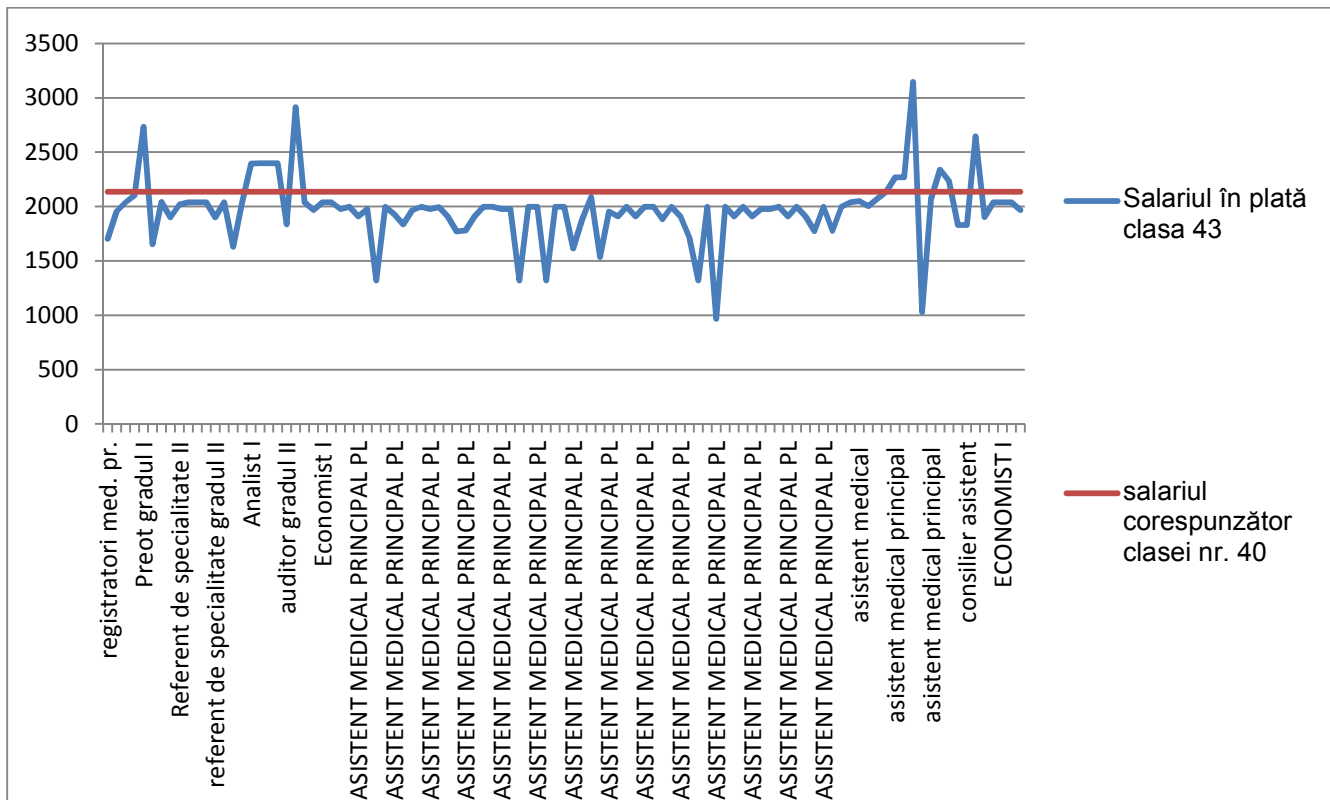
Clasa nr 43 – un exemplu al distorsiunilor existente, care afectează modelele de creștere salarială propuse. Pentru o imagine mai intuitivă, redăm mai jos distribuția clasei nr. 43 pe funcții în București:

registratori med. pr.	M	43	baza	1704
Analist I	S	43	2	1955
Economist gradul I	S	43	2	2039
Auditor gradul II	S	43	0	2103
Preot gradul I	S	43	5	2735
Consilier, expert, referent de specialitate, inspector de specialitate; gradul II	S	43	2	1653
ECONOMIST I	SUPERIOARE	43	2	2043
referent de specialitate gradul II	S	43	2	1900
Referent de specialitate II	S	43	4	2017
ECONOMIST GRADUL I	S	43	2	2040
INGINER GRADUL I	S	43	2	2039
Inginer , economist : gradul I	S	43	2	2039
referent de specialitate gradul II	S	43	2	1901

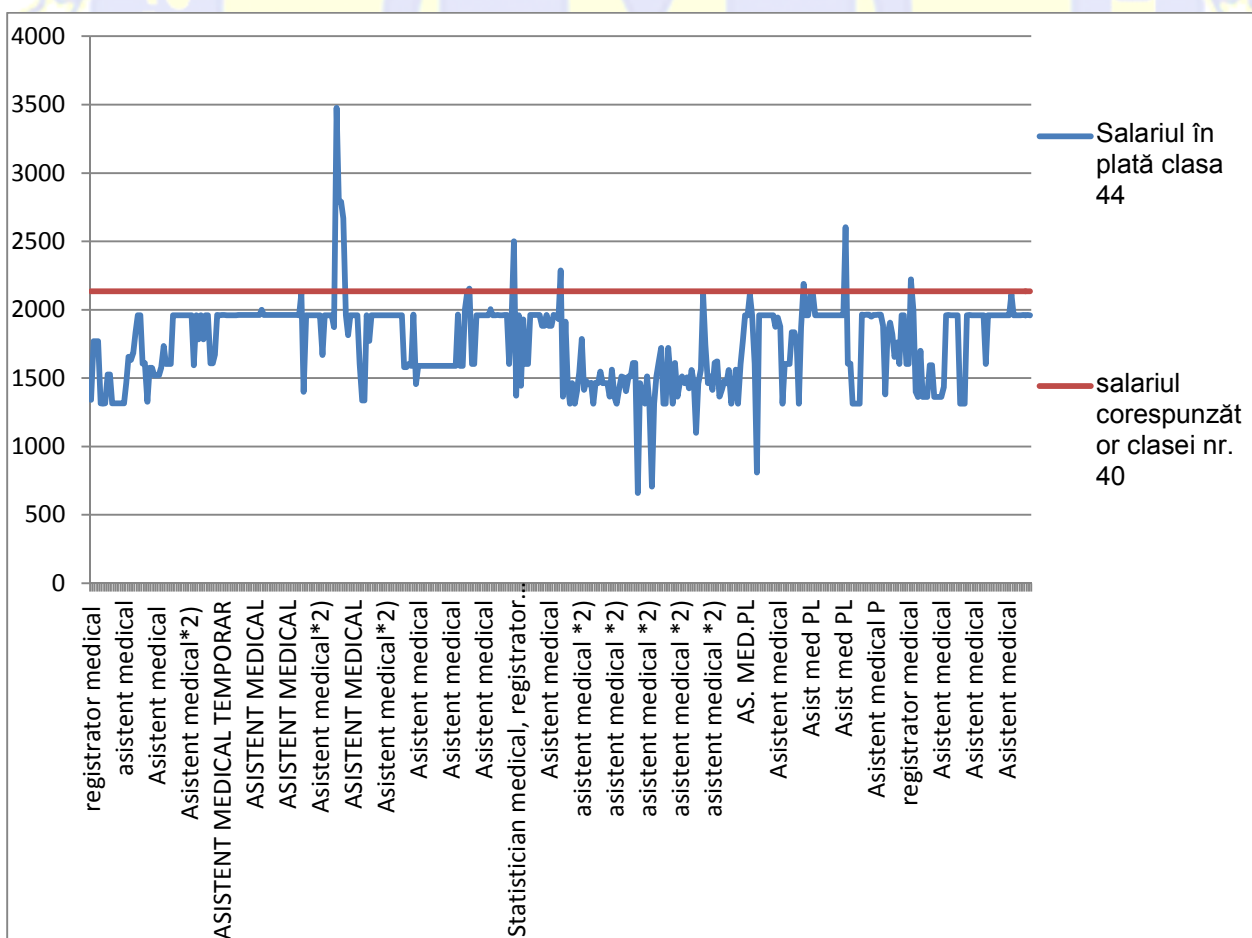
Inginer, economist; gradul I	S	43	2	2038
Inginer, economist; gradul I	S	43	2	1630
Consilier, expert, referent de specialitate, inspector de specialitate; gradul II	S	43	2	2038
Analist I	S	43	2	2395
Economist gr.I	S	43	2	2399
Economist gr.I	S	43	2	2399
Economist gr.I	S	43	2	2399
auditor gradul II	S	43	1	1835
Preot I	S	43	5	2915
Economist I	S	43	2	2039
Economist I	S	43	2	1968
Economist I	S	43	2	2039
Baiesita	G	43	1	2040
ASISTENT MEDICAL PRINCIPAL M	PL	43	5	1978
ASISTENT MEDICAL PRINCIPAL PL	PL	43	5	1998
ASISTENT MEDICAL PRINCIPAL PL	PL	43	4	1909
ASISTENT MEDICAL PRINCIPAL PL	PL	43	5	1978
ASISTENT MEDICAL PRINCIPAL PL	PL	43	5	1320
ASISTENT MEDICAL PRINCIPAL PL	PL	43	5	1998
ASISTENT MEDICAL PRINCIPAL PL	PL	43	5	1931
ASISTENT MEDICAL PRINCIPAL PL	PL	43	4	1835
ASISTENT MEDICAL PRINCIPAL PL	PL	43	5	1966
ASISTENT MEDICAL PRINCIPAL PL	PL	43	5	1998
ASISTENT MEDICAL PRINCIPAL PL	PL	43	5	1978
ASISTENT MEDICAL PRINCIPAL PL	PL	43	5	1996
ASISTENT MEDICAL PRINCIPAL PL	PL	43	4	1909
ASISTENT MEDICAL PRINCIPAL PL	PL	43	4	1770
ASISTENT MEDICAL PRINCIPAL PL	PL	43	3	1781
ASISTENT MEDICAL PRINCIPAL PL	PL	43	4	1909
ASISTENT MEDICAL PRINCIPAL PL	PL	43	5	1998
ASISTENT MEDICAL PRINCIPAL PL	PL	43	5	1998
ASISTENT MEDICAL PRINCIPAL PL	PL	43	5	1978
ASISTENT MEDICAL PRINCIPAL PL	PL	43	5	1977
ASISTENT MEDICAL PRINCIPAL PL	PL	43	5	1320
ASISTENT MEDICAL PRINCIPAL PL	PL	43	5	1998
ASISTENT MEDICAL PRINCIPAL PL	PL	43	5	1998
ASISTENT MEDICAL PRINCIPAL PL	PL	43	5	1320
ASISTENT MEDICAL PRINCIPAL PL	PL	43	5	1998
ASISTENT MEDICAL PRINCIPAL PL	PL	43	5	1998
ASISTENT MEDICAL PRINCIPAL PL	PL	43	3	1615
ASISTENT MEDICAL PRINCIPAL PL	PL	43	4	1881
ASISTENT MEDICAL PRINCIPAL PL SEF	PL	43	5	2089
ASISTENT MEDICAL PL	PL	43	4	1534
ASISTENT MEDICAL PRINCIPAL PL	PL	43	4	1954
ASISTENT MEDICAL PRINCIPAL PL	PL	43	4	1909
ASISTENT MEDICAL PRINCIPAL PL	PL	43	5	1998
ASISTENT MEDICAL PRINCIPAL PL	PL	43	4	1909
ASISTENT MEDICAL PRINCIPAL PL	PL	43	5	1998
ASISTENT MEDICAL PRINCIPAL PL	PL	43	4	1998
ASISTENT MEDICAL PRINCIPAL PL	PL	43	4	1998
ASISTENT MEDICAL PRINCIPAL PL	PL	43	3	1883
ASISTENT MEDICAL PRINCIPAL PL	PL	43	5	1998
ASISTENT MEDICAL PRINCIPAL PL	PL	43	3	1909
ASISTENT MEDICAL PRINCIPAL PL	PL	43	3	1716
ASISTENT MEDICAL PRINCIPAL PL	PL	43	5	1320

ASISTENT MEDICAL PRINCIPAL PL	PL	43	5	1998
ASISTENT MEDICAL PRINCIPAL PL	PL	43	5	966
ASISTENT MEDICAL PRINCIPAL PL	PL	43	5	1998
ASISTENT MEDICAL PRINCIPAL PL	PL	43	4	1909
ASISTENT MEDICAL PRINCIPAL PL	PL	43	5	1998
ASISTENT MEDICAL PRINCIPAL PL	PL	43	4	1909
ASISTENT MEDICAL PRINCIPAL PL	PL	43	5	1978
ASISTENT MEDICAL PRINCIPAL PL	PL	43	5	1978
ASISTENT MEDICAL PRINCIPAL PL	PL	43	5	1998
ASISTENT MEDICAL PRINCIPAL PL	PL	43	5	1909
ASISTENT MEDICAL PRINCIPAL PL	PL	43	5	1998
ASISTENT MEDICAL PRINCIPAL PL	PL	43	4	1909
ASISTENT MEDICAL PRINCIPAL PL	PL	43	3	1775
ASISTENT MEDICAL PRINCIPAL PL	PL	43	5	1998
ASISTENT MEDICAL PRINCIPAL PL	PL	43	3	1778
ASISTENT MEDICAL PRINCIPAL PL	PL	43	5	1998
economist I	S	43	2	2039
asistent medical	PL	43	3	2051
asistent medical principal	PL	43	5	2004
asistent medical principal	PL	43	5	2070
asistent medical principal	PL	43	5	2135
asistent medical principal	PL	43	5	2269
asistent medical principal	PL	43	5	2269
asistent medical principal	PL	43	5	3146
asistent medical principal	PL	43	5	1028
asistent medical principal	PL	43	5	2070
asistent medical principal	PL	43	5	2340
consilier principal	S	43	2	2234
consilier asistent	S	43	5	1831
consilier asistent	S	43	5	1831
Preot gradul I	S	43	5	2645
Economist	S	43	2	1902
ECONOMIST I	S	43	2	2039
ECONOMIST I	S	43	2	2039
ECONOMIST I	S	43	2	2039
inspector asistent	S	43	5	1968

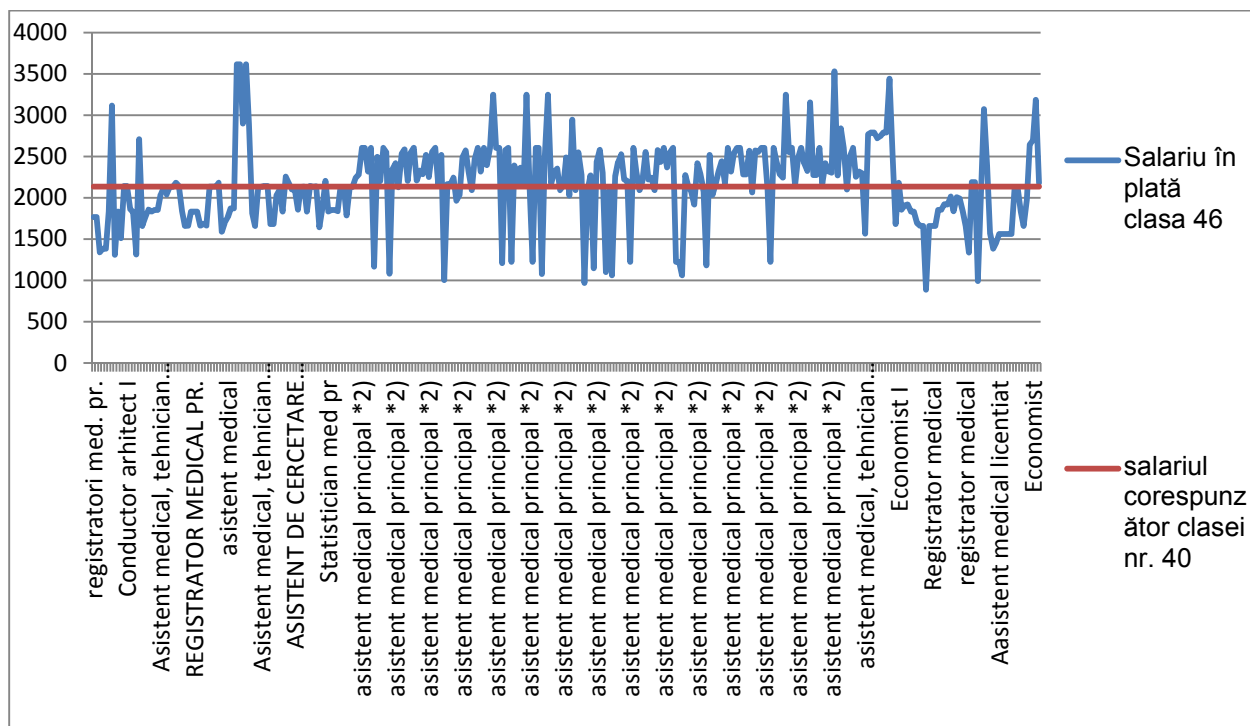
Reprezentarea grafică a raportului dintre clasa 40 (salariu crescut) și clasa 43 (salariul în plată)

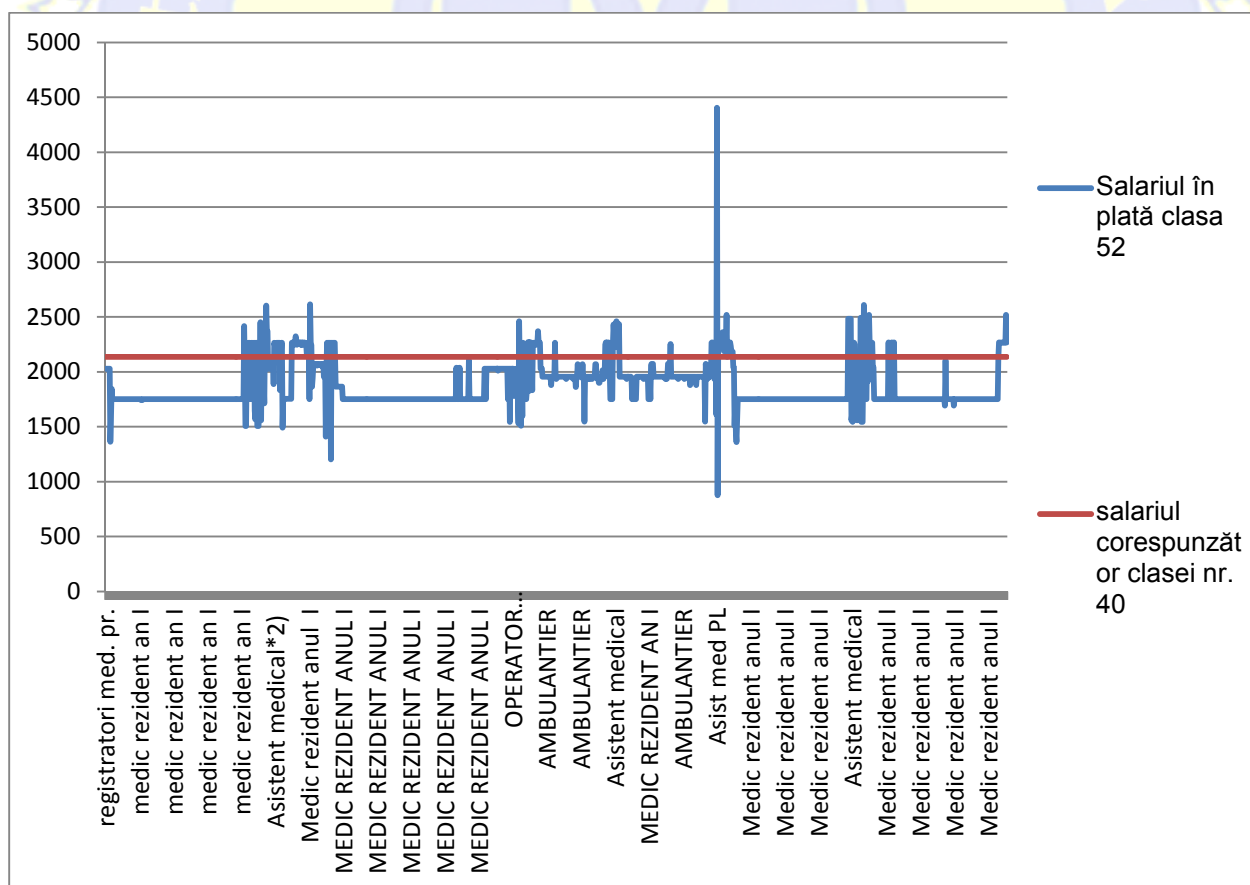
Reprezentarea grafică a raportului dintre clasa 40 (salariu crescut) și clasa 44 (salariul în plată)

Reprezentarea grafică a raportului dintre clasa 40 (salariu crescut) și clasa 46 (salariul în plată)

Reprezentarea grafică a raportului dintre clasa 40 (salariu crescut) și clasa 52 (salariul în plată):

Orice suprapunere de salarii între categorii din zone diferite ale grilei de salarizare înseamnă *de facto* desființarea grilei pe acest interval.

1. Argumentul zonelor de ruptură

După cum putem observa, introducerea unui model de corecție bazat pe grilele specifice legii 284/2010 și pe limitarea acestor corecții la un anumit plafon introduce o zonă de ruptură în salarizarea bugetară, generând un alt tip de disfuncționalitate¹⁰, ce poate fi caracterizat tot prin înlăturarea caracterului de sistem de salarizare. În condițiile în care actul normativ privind eliminarea corecțiilor se elaborează în contextul legii 284/2010, este evident că-i sunt aplicabile principiile acestuia din urmă. Or, introducerea unei zone de ruptură contrazice principiile legii 284/2010.

2) Alte probleme

Alegerea modelului creșterii limitate a salariilor (tip prag) ridică și problema variațiilor peste acest prag induse de variația claselor între care un salariat poate evolua. Cel puțin două întrebări sunt relevante în acest sens (exemplele le construim tot pentru creșterea până la clasa 40):

1. Modelul ia în considerare doar încadrarea de bază (corespunzătoare gradației 0) sau situarea pe clase incluzând gradațiile?!
Pentru a înțelege natura problemei o explicităm printr-o altă întrebare: Presupunând că un salariat va fi încadrat în clasa 39 în august 2016, având gradația 0, iar la începutul anului 2017 trece la gradația 1, cum va fi salariat?
2. De asemenea, cum se raportează acest model la clasele suplimentare acordate pentru funcțiile de conducere? Presupunând că un salariat va fi încadrat în clasa 38 în august 2016, iar la începutul anului 2017 este trecut pe o funcție de conducere pentru care are dreptul la 4 clase suplimentare, cum va fi el salariat?
3. După cum se poate observa, toate aceste modele ridică problema unor clase suplimentare, respectiv a stabilirii diferențelor dintre clase. Pentru exemplele date la punctele 1 și 2, ce diferență dintre două clase va trebui să avem în vedere:
 - Diferența standard, de 2,5%? Într-o astfel de variantă creșterea de la clasa 39 la clasa 42 (pentru exemplul nr. 1) va conduce în fapt la o creștere mult mai mare a salariilor?
 - O altă diferență? În această variantă, care ar putea fi acea diferență, dacă operăm cu o modificare diferită a coeficienților aferenți diferitelor nivele ale claselor?

3) *Aplicarea legii 284/2010 doar pentru anumite categorii de salariați constituie în sine o abordare cu caracter discriminatoriu*

Apelul la solidaritatea salariaților din partea superioară a grilei cu cei din partea inferioară a ei este greșit, riscând să aibă un efect dezastruos asupra salariaților. Rostul unei ierarhii este de a asigura o salarizare în funcție de merit, invocarea solidarității drept criteriu de suspendare a meritului constituind de fapt o anulare a ierarhiei. Spre exemplu, dacă angajaților cu salariile foarte mici le aplicăm prevederile Legii 284/2010 raportat la o valoare de referință de 1250, în timp ce restul salariaților nu beneficiază de aceeași măsură înseamnă că de fapt anulăm principiile legii 284, respectiv construim un pachet de beneficii sociale (parte a programului anti-sărăcie) în cadrul sistemului de salarizare.

¹⁰ Menținând totodată pe unele din cele existente deja.

4) Ce se întâmplă cu sporurile dacă sunt crescute salariile de la baza grilei?!

Întrebarea vizează oricare dintre variantele de creștere a salariilor mici (creșterea până la clasa 21 ori creșterea până la clasa 40 sau orice alt model de acest tip).

La această întrebare până acum s-au evidențiat două tipuri de răspunsuri posibile:

- a) Sporurile se aplică la salariile de bază
- b) Se menține mecanismul aplicabil la ora actuală pentru salariile în plată.

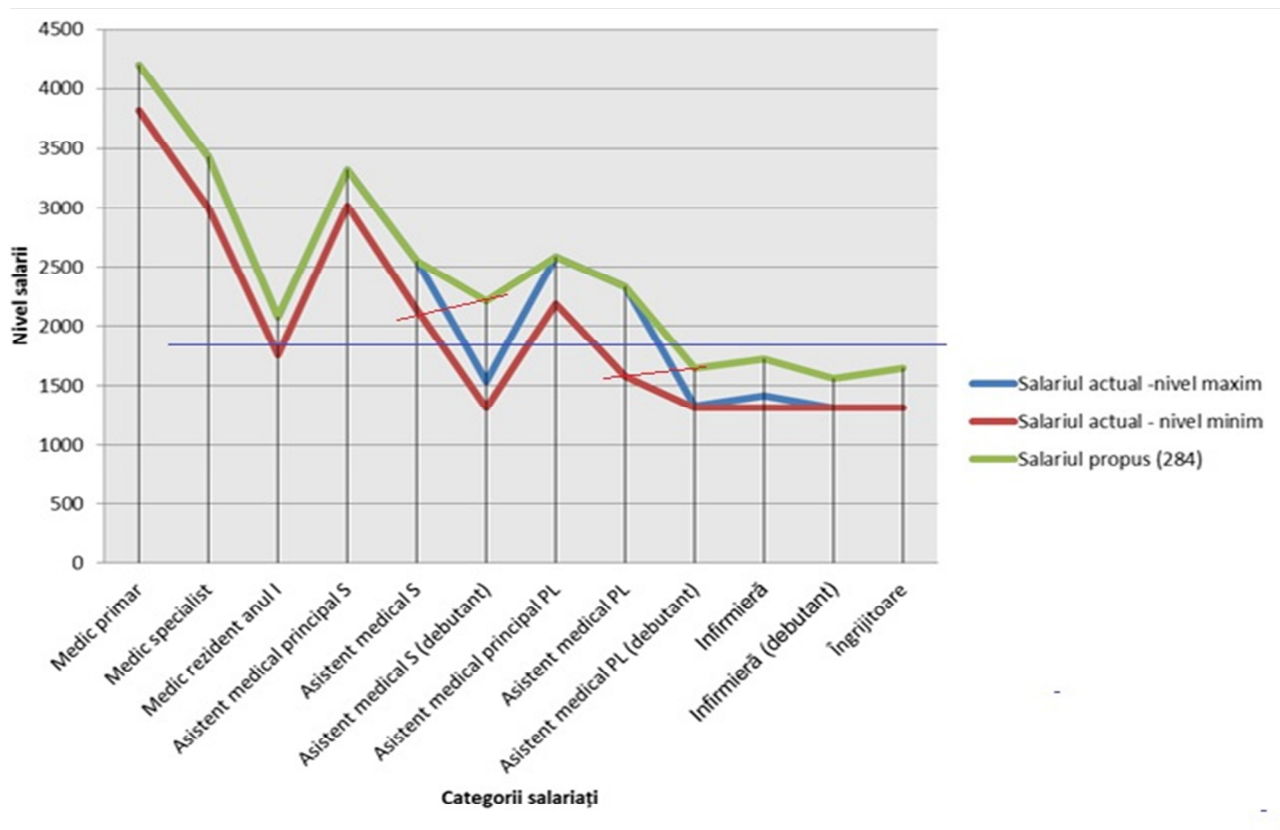
5) Modificarea intervalului dintre clasele de salarizare

Modificarea intervalului dintre clase (înlocuirea pasului 2,5% dintre două clase de salarizare) – variantă propusă în cadrul negocierilor - generează o modificare majoră a ceea ce înseamnă o clasă de salarizare în sistemul legii 284/2010. Efectul l-a constituit introducerea unui nou sens al termenului „clasă de salarizare”, generând ambiguitatea prevederilor legale.

6) Combinarea celor două sisteme de salarizare (sistemul actual – al salariilor în plată – și sistemul instituit de legea 284/2010) generează distorsiuni

Combinarea celor două sisteme de salarizare înseamnă în principiu amestecul a două ierarhii diferite, estimarea ivirii unor probleme fiind rezonabilă. Această evaluare însă este aplicabilă doar sistemului de sănătate, deoarece intenția de corecție vizând întregul sector bugetar este evident că suntem în situația combinării unei noi ierarhii salariale (cea prevăzută de legea 284/2010) cu mai multe ierarhii anterioare, specifice diferitelor sectoare.

Chiar dacă ne raportăm la nivelele standard de salarizare (considerând că eliminăm discriminările în primă instanță) rămâne în continuare problema unor noi distorsiuni. Acest fapt este exemplificat de următorul grafic:

Graficul indică cel puțin câteva efecte nedorite:

- Salariul unei asistente medicale PL debutante ar putea fi mai mare decât al aceleași asistente medicale după finalizarea perioadei de debut;
- Salariul unei asistente medicale S debutante ar putea fi mai mare decât al aceleași asistente medicale după finalizarea perioadei de debut;

Salariul unei asistente medicale S debutante ar putea fi mai mare decât al unui medic rezident anul

7) Aplicarea gradațiilor

a) Varianta neaplicării gradațiilor pentru unele salarii este în afara legii

În economia textului legii 284/2010 aplicarea gradațiilor este un drept al salariaților, având caracter obligatoriu. În acest sens, existența unor salarii identice pentru mai multe gradații, adică lipsirea de efect a gradațiilor încalcă un drept fundamental al angajaților: dreptul la diferențiere salarială în funcție de vechime.¹¹

b) Eliminarea discriminărilor salariale trebuie să includă și diferențele generate de aplicarea unor sisteme diferite pentru vechimea în muncă, respectiv:

- Sporul (exprimat procentual) pentru vechimea în muncă;

¹¹ De remarcat faptul că acest drept are trei dimensiuni diferite:

- Dreptul (subiectiv; personal) la creșterea salariului cu două clase odată cu intrarea într-un nou interval al vechimii în muncă. Această dimensiune are un caracter patrimonial, îndreptățind salariatul la obținerea recompensei: creșterea salariului cu două clase.
- Dreptul la recompensă pentru stabilitatea în muncă, în general – în raport cu aceasta având caracterul unei stimulări.
- Dreptul (contextual) la recunoașterea socială a diferenței față de categoriile de salariați cu un nivel mai mic de vechime.

- Acordarea gradațiilor pentru vechimea în muncă

8) Ce facem cu salariile de merit?!

Unele diferențe salariale sunt induse de salariile de merit, care au fost menținute în toți acești ani datorită sistemului juridic. În principiu, putem considera că menținerea salariilor de merit este efectul unei greșite interpretări a legii, consecința constituind-o eliminarea lor.

V. Introducerea gradațiilor pentru vechimea în sistemul public de sănătate. Salariul minim din Sănătate

Datorită introducerii primei de stabilitate¹² și a sporului de prevenție în salariul de bază în Sănătate există un salariu minim diferit de cel existent la nivel național, diferența fiind de 263 lei (depășind, după cum se poate observa, o clasă salarială).

Dată fiind natura acestei diferențe (respectiv că ea încorporează două „sporuri” specifice sistemului sanitar) ea trebuie menținută și în cadrul corecțiilor salariale aflate în curs de negociere. Din această perspectivă, considerăm că varianta menținerii unei diferențe de o clasă de salarizare dintre salariul minim la nivel național și salariul minim din Sănătate poate fi luată în considerare ca variantă de lucru (chiar dacă ea reprezintă o pierdere de 13 lei pentru salariați). Această variantă impune însă ca abordările de tipul *creșterii doar a salariilor de la baza piramidei salariale* să opereze în cazul sectorului sanitar cu un plafon mai ridicat, corespunzător diferenței față de restul sectoarelor bugetare.

O variantă alternativă, pe care o propunem ca fiind soluția optimă, o constituie înlocuirea primei de stabilitate și a sporului de prevenție cu un sistem de recompensă a activității în unitățile sanitare publice similar celui din sector învățământ, un sistem menit să recompenseze vechimea în aceste unități. Evident, un astfel de sistem presupune introducerea a două categorii diferite de gradații (prima corespunzătoare vechimii în muncă iar cea de-a doua corespunzătoare vechimii în unitățile sanitare publice), acordarea celei de-a doua categorii de gradații urmând a avea caracter suplimentar față de nivelele actuale/prevăzute în legea 284/2010. La limită, în condițiile în care intervalul dintre două gradații specifice vechimii în unități sanitare publice este de cel puțin o clasă de salarizare, poate fi luată în discuție varianta alternativă a finanțării acestui sistem pe baza sporului de prevenție.

În aceste condiții, solicităm introducerea următorului model:

Având în vedere faptul că stabilitatea și prevenția reprezintă 22,5% (11% + (sal. min/6)*100/sal. max.) din salariul de bază, este evident că asta înseamnă 8 clase de salarizare suplimentară, alocate pe intervalele propuse mai jos:¹³

Funcția	Nivelul		Unități clinice
---------	---------	--	-----------------

¹² Prima de stabilitate a fost prevăzută de HG 578/2008, în general acordându-se două prime de stabilitate pe an la nivelul salariului minim (corespunzător funcției) din grila de salarizare. Pentru a calcula cuantumul acesteia am utilizat formula: sal. min/6. Pentru a calcula ponderea acesteia din salariul de bază am utilizat formula: valoarea lunară a primei de stabilitate= (sal. min./6)*(100/sal. max.). Așadar, pentru rațiuni de calcul prima de stabilitate poate fi transformată în valori procentuale raportat la salariul de bază, media valorii calculată în acest mod (raportată la toate funcțiile din sectorul sanitar) constituind-o nivelul de 11,5% din salariul de bază.

¹³ Cu caracter orientativ, pentru câteva dintre funcții – aceste reprezentând peste 50% dintre salariații din Sănătate.

	studiilor	Vechimea în Sănătate	Salariile de bază - lei Gradația					
			0	1	2	3	4	5
Medic primar	S	peste 40 ani						89
		30-40 ani						88
		20-30 ani						87
		15-20 ani					85	86
		10-15 ani				82	83	84
		5-10 ani			79	81	82	83
		3-5 ani		76	78	80	81	82
		0-3 ani	72	75	77	79	80	81
Asistent medical principal	PL	peste 40 ani						63
		30-40 ani						62
		20-30 ani						61
		15-20 ani					59	60
		10-15 ani				56	57	58
		5-10 ani			53	55	56	57
		3-5 ani		50	52	54	55	56
		0-3 ani	46	49	51	53	54	55
Infirmieră, agent DDD	M;G	peste 40 ani						31
		30-40 ani						30
		20-30 ani						29
		15-20 ani					27	28
		10-15 ani				24	25	26
		5-10 ani			21	23	24	25
		3-5 ani		18	20	22	23	24
		0-3 ani	14	17	19	21	22	23

VI. Aspecte financiare. Cum finanțăm eliminarea discriminărilor/inechităților respectiv creșterile salariale?!

1) Creșterea salariilor între nivelul actual al salariilor minime și cel următor este deja acoperită

În condițiile în care actul normativ privind creșterea salariului minim de la 1 mai 2016 a fost adoptat anterior, este evident că diferența dintre fostul salariul minim și cel actual (valabil începând cu data de 1 mai 2016)

2) Finanțarea specifică Sănătății

VII. Concluzii

Opțiunea noastră este clară și categorică pentru aplicarea următorilor pași procedurali:

1. Primul pas (obligatoriu) trebuie să-l constituie eliminarea discriminărilor/ilegalităților salariale. Acestea trebuie să includă musai și problema gărzilor medicilor, pentru a asigura o rezolvare egală a problemelor. Evident, eliminarea discriminărilor implică și acordarea sporului de doctorat, acesta intrând în aceeași categorie.
2. Pasul următor poate să-l constituie luarea în discuție a unei creșteri a salariilor de bază pe modelul prezentat, cu procente descrescătoare (punctul limită al negocierilor, sub care nu putem trece, îl constituie aplicarea procedurii cel puțin până la clasa 72 - în cazul Sănătății), cu condiția ca un astfel de model să fie însoțit de raportarea sporurilor la salariul de bază. Chiar dacă problemele enunțate la punctele 1 și 2 vor persista, ele vor afecta doar angajații cu salariile foarte mari. Ideal este însă ca aceste creșteri salariale să fie distribuite tuturor salariaților, chiar dacă în procente diferite.

09.05.2016

**Președinte,
Rotilă Viorel**